

องค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation-OIC)

เว็บไซต์ www.oic-oci.org

ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ นครญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย

เลขาธิการ นายฮุเซน อิบรอฮีม ฆอฮา (ชาวซาอุดีอาระเบีย)

ประวัติการก่อตั้ง OIC เป็นองค์การระหว่างประเทศที่เป็นการรวมตัวของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ในโลกมุสลิมที่ใหญ่ที่สุด ตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามเกี่ยวกับความเป็นประชาชาติเดียวกัน (อุมมะฮ์) ภายใต้ชื่อว่า “องค์การการประชุมอิสลาม” (Organisation of the Islamic Conference) โดยจัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมสุดยอดของผู้นำประเทศมุสลิม 25 ประเทศ ที่ราบัต โมร็อกโก เมื่อ 25 ก.ย.2512 หลังเกิดเหตุอิสราเอลบุกยึดมัสญิดอัลอักศอ ในอัลญดะฮ์ (เยรูซาเล็ม) ศาสนสถานสำคัญอันดับ 3 ของศาสนาอิสลามเมื่อปีเดียวกัน ต่อมาที่ประชุมระดับ รมว.กระทรวงการต่างประเทศขององค์การการประชุมอิสลาม เมื่อปี 2513 มีมติให้จัดตั้งสำนักเลขาธิการของ OIC ขึ้นที่ญิดดะฮ์ ซาอุดีอาระเบีย และออกกฎบัตร OIC ฉบับแรกเมื่อปี 2515 จากนั้นออกกฎบัตร OIC ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 2551 ทั้งนี้ ที่ประชุมระดับ รมว.กระทรวงการต่างประเทศขององค์การการประชุมอิสลาม ครั้งที่ 38 ที่คาซัคสถาน เมื่อ มิ.ย.2554 มีมติให้เปลี่ยนตราสัญลักษณ์และชื่อหน่วยงานเป็น “องค์การความร่วมมืออิสลาม” (Organisation of Islamic Cooperation-OIC) เพื่อสะท้อนถึงเจตนารมณ์ขององค์กรที่ต้องการเพิ่มการดำเนินการต่าง ๆ ให้มากขึ้นกว่าการเป็นเพียงแค่วะที่ปรึกษาหารือ

สมาชิก มี 57 ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศในทวีปเอเชีย (27 ประเทศ) ได้แก่ อัฟกานิสถาน อาเซอร์ไบจาน บาห์เรน บังกลาเทศ บรูไน กาตาร์ อินโดนีเซีย อิหร่าน อิรัก จอร์แดน คาซัคสถาน คูเวต คีร์กีซสถาน เลบานอน มาเลเซีย มัลดีฟส์ โอมาน ปากีสถาน ปาเลสไตน์ ซาอุดีอาระเบีย ซีเรีย ทาจิกิสถาน ตุรกี เติร์กเมนิสถาน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อุซเบกิสถาน และเยเมน ประเทศในทวีปแอฟริกา (27 ประเทศ) ได้แก่ แอลจีเรีย เบนิน บูร์กินาฟาโซ แคเมอรูน ชาด คอโมโรส โกตดิวัวร์ จิบูตี อียิปต์ กาบอง แกมเบีย กินี กินีบิสเซา

ลิเบีย มาลี มอริเตเนีย โมร็อกโก โมซัมบิก ไนเจอร์ ไนจีเรีย เซเนกัล เซียร์ราลีโอน โซมาเลีย ซูดาน โตโก ตูนิเซีย และยูกันดา ประเทศในทวีปอเมริกาใต้ (2 ประเทศ) ได้แก่ กายอานา และซูรินาเม ประเทศในทวีปยุโรป (1 ประเทศ) ได้แก่ แอลเบเนีย นอกจากนี้ ยังมีประเทศและองค์กรที่ได้รับสถานะผู้สังเกตการณ์ อีก 5 ประเทศ และ 8 องค์กร/สถาบัน ได้แก่ บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา รัสเซีย และรัฐตุรกีแห่งไซปรัสหรือไซปรัสเหนือ (ทวีปยุโรป) สาธารณรัฐแอฟริกากลาง (ทวีปแอฟริกา) ไทย (ทวีปเอเชีย) แนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติโมโร (MNLF) ในฟิลิปปินส์ สหภาพรัฐสภาแห่งรัฐสมาชิก OIC (PUOICM) ที่ประชุมเยาวชนอิสลามเพื่อการสานเสวนาและความร่วมมือ (ICYF-DC) สหประชาชาติ (UN) กลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM) สันนิบาตอาหรับ (AL) สหภาพแอฟริกา (AU) และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ECO)

วัตถุประสงค์/ภารกิจ มาตรา 1 บทที่ 1 ของกฎบัตร OIC (มี 18 บท 39 มาตรา) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี 2551 ระบุวัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง OIC ไว้ 20 ประการ สาระสำคัญดังนี้

- 1) ส่งเสริมภราดรภาพและเอกภาพในหมู่สมาชิก
- 2) พยายามปกป้องผลประโยชน์ร่วมกันของรัฐสมาชิกในการเผชิญกับปัญหาท้าทายต่อโลกอิสลามและประชาคมระหว่างประเทศ
- 3) เคารพสิทธิในการกำหนดใจตนเอง และไม่แทรกแซงกิจการภายใน อธิปไตย เอกราช และบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐสมาชิก
- 4) สนับสนุนการสถาปนาอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนโดยสมบูรณ์ของรัฐสมาชิกที่ถูกใช้กำลังเข้ายึดครอง
- 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของรัฐสมาชิกในกระบวนการตัดสินใจด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในเวทีโลก
- 6) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบนพื้นฐานของความยุติธรรม ความเคารพต่อกัน และความเป็นมิตรประเทศที่ดี เพื่อก่อให้เกิดสันติภาพ ความมั่นคง และความสมานฉันท์ในโลก
- 7) ยืนยันการส่งเสริมสิทธิของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ตามบทบัญญัติของกฎบัตร UN และกฎหมายระหว่างประเทศ
- 8) สนับสนุนการมีสิทธิของชาวปาเลสไตน์ในการกำหนดใจตนเองเพื่อสถาปนารัฐอธิปไตยที่มีอัลกุดส์ (เยรูซาเลม) เป็นเมืองหลวง
- 9) ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าในโลกอิสลามที่จะนำไปสู่การจัดตั้งตลาดร่วมอิสลาม (Islamic Common Market)
- 10) ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของรัฐสมาชิกอย่างรอบด้านและยั่งยืนเพื่อให้ความเป็นอยู่ที่ดี
- 11) ส่งเสริมการเผยแผ่คำสอนของศาสนาอิสลามตามแนวทางสายกลาง
- 12) ปกป้องคุ้มครองภาพลักษณ์ที่ถูกต้องของศาสนาอิสลาม และต่อสู้กับการกระทำที่ทำให้ภาพลักษณ์อิสลามต้องเสื่อมเสีย ตลอดจนส่งเสริมการเสวนาระหว่างศาสนาและอารยธรรม

- 13) ส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยระหว่างรัฐสมาชิก
- 14) ส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมถึงสิทธิสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ตามหลักการของศาสนาอิสลาม
- 15) ส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในฐานะที่เป็นหน่วยพื้นฐานของสังคม
- 16) พิทักษ์สิทธิ เสรีตีมุมิ และอัตลักษณ์ของชุมชนมุสลิมและชนกลุ่มน้อยมุสลิมในรัฐที่มีใช้สมาชิก OIC
- 17) รักษาการมีจุดยืนร่วมกันในประเด็นที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันในเวทีโลก
- 18) ร่วมมือกันต่อต้านการก่อการร้ายทุกรูปแบบ รวมทั้งขบวนการอาชญากรรม การค้ายาเสพติด การทุจริตการฟอกเงิน และการค้ำมนุษย์
- 19) ร่วมมือกันในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินด้านมนุษยธรรม อาทิ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- 20) ส่งเสริมความร่วมมือด้านสังคม วัฒนธรรม และข้อมูลข่าวสารระหว่างรัฐสมาชิก

การจัดองค์กร/หน้าที่ มาตรา 5-25 บทที่ 3-13 ของกฎบัตร OIC ระบุถึงการจัดองค์กรต่าง ๆ ของ OIC พร้อมทั้งหน้าที่ดังนี้

1) การประชุมสุดยอด (Islamic Summit) เป็นองค์กรสูงสุดในการกำหนดกรอบนโยบายของ OIC โดยเป็นการประชุมระดับผู้นำรัฐบาล กษัตริย์ และประมุขของรัฐสมาชิกที่จัดขึ้นทุก 3 ปี แต่อาจจัดประชุมวาระพิเศษได้ตามคำแนะนำของที่ประชุมระดับ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ รัฐสมาชิกรัฐใดรัฐหนึ่งหรือเลขาธิการ และได้รับการสนับสนุนด้วยเสียงข้างมากของรัฐสมาชิก

2) การประชุมระดับ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ (Islamic Conference of Foreign Ministers-ICFM) ซึ่งภายใต้กฎบัตรฉบับใหม่เปลี่ยนชื่อเป็น การประชุมคณะมนตรี รมว.กระทรวงการต่างประเทศ (Council of Foreign Ministers-CFM) เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่พิจารณาและติดตามการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมทั้งออกข้อมติเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นข้อห่วงกังวลของรัฐสมาชิก โดยจัดประชุมทุกปี แต่อาจจัดประชุมวาระพิเศษได้ หากมีสถานการณ์ที่จำเป็นและได้รับการสนับสนุนด้วยเสียงข้างมากของรัฐสมาชิก

3) คณะกรรมการถาวร (Standing Committees) เป็นคณะทำงานที่จัดตั้งขึ้นตามความเห็นชอบของที่ประชุมสุดยอดหรือข้อเสนอแนะของ CFM เพื่อติดตามประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งปัจจุบันมี 4 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการอัลกุฎส์ (Al Quds Committee) คณะกรรมการถาวรด้านข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรม (COMIAC) คณะกรรมการถาวรด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพาณิชย์ (COMCEC) และคณะกรรมการถาวรด้านความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (COMSTECH)

4) คณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) ประกอบด้วย ประเทศที่เป็นประธานการประชุมสุดยอด และการประชุม CFM ของ OIC ในครั้งปัจจุบัน ครั้งก่อนหน้า และครั้งถัดไป รวมทั้งประเทศที่เป็นที่ตั้งของสำนักเลขาธิการและผู้ที่ตั้งตำแหน่งเลขาธิการ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารอาจจัดการประชุมได้ตามรูปแบบและระเบียบวิธีที่กำหนดขึ้นเอง

5) คณะกรรมการผู้แทนถาวร (Committee of Permanent Representatives) เป็นหน่วยงานซึ่งตามบทบัญญัติของกฎบัตร OIC กำหนดให้ CFM เป็นผู้พิจารณาอำนาจและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุดนี้ในภายหลัง

6) ศาลยุติธรรมอิสลามระหว่างประเทศ (International Islamic Court of Justice) เป็นศาลยุติธรรมของ OIC ซึ่งตั้งอยู่ที่คูเวต ประกอบด้วยคณะผู้พิพากษา 7 คน ที่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งโดยการลงคะแนนลับของ CFM มีวาระ 4 ปี และอาจได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งต่ออีกหนึ่งวาระได้ ทั้งนี้ คณะผู้พิพากษาดังกล่าวจะต้องเป็นมุสลิมและไม่เป็นบุคคลที่มีสัญชาติเดียวกัน ส่วนประธานและรองประธานมาจากการคัดเลือกภายในของคณะผู้พิพากษาดังกล่าว

7) คณะกรรมาธิการอิสระถาวรด้านสิทธิมนุษยชน (Independent Permanent Commission of Human Rights) เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม และสิทธิทางเศรษฐกิจ ตามที่ปรากฏในข้อตกลงและปฏิญญาสิทธิมนุษยชนสากล ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมของศาสนาอิสลาม

8) สำนักเลขาธิการ (General Secretariat) เป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบงานธุรการของ OIC เฉพาะอย่างยิ่งการจัดเตรียมเอกสารสำคัญสำหรับการประชุมสุดยอดและการประชุม CFM รวมทั้งติดตามและรายงานการนำเอาข้อมติของ OIC ไปปฏิบัติให้ CFM ทราบเป็นประจำทุกปี สำหรับที่ตั้งสำนักเลขาธิการ OIC อยู่ที่นครญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย ขณะที่ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ OIC ต้องเป็นคนชาติของรัฐสมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้งโดย CFM ตามหลักการหมุนเวียนไปตามภูมิภาคต่าง ๆ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และอาจได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งได้อีกหนึ่งวาระ ทั้งนี้ เลขาธิการมีอำนาจในการเสนอชื่อบุคคลให้ CFM แต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ และผู้แทนพิเศษเพื่อติดตามประเด็นต่าง ๆ ตามข้อมติของ CFM ขณะเดียวกันก็อาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้ตามที่ตนเห็นสมควร

9) องค์กรในกำกับ (Subsidiary Organs) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินกิจกรรมภายใต้กรอบของ OIC โดยความเห็นชอบของที่ประชุมสุดยอดหรือ CFM ขณะที่งบประมาณมาจากการอนุมัติของ CFM ปัจจุบันมีอยู่หลายองค์กร เช่น ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางสถิติ เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอิสลาม (SESRIC) ที่อังการา ตุรกี ศูนย์วิจัยประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมอิสลาม (IRCICA) ที่อิสตันบูล ตุรกี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีอิสลาม (IUT) ที่ธากา บังกลาเทศ ศูนย์พัฒนาการค้าอิสลาม (ICDT) ที่คาซาบลังกา โมร็อกโก สำนักนิติศาสตร์อิสลามระหว่างประเทศ (IIFA) ที่ญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย สำนักบริหารกองทุนเอกภาพอิสลามและศาสนสมบัติ (ISF) ที่ญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย มหาวิทยาลัยอิสลาม อุมมุลกุรออ์ ที่เซย์ไนเจอร์ และมหาวิทยาลัยอิสลามแห่งยูกันดา ที่เอ็มบาเล ยูกันดา

10) สถาบันชำนาญพิเศษ (Specialized Institutions) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินกิจกรรมภายใต้กรอบของ OIC โดยความเห็นชอบของที่ประชุมสุดยอดหรือ CFM เช่นเดียวกับองค์กรในกำกับ แต่มีอำนาจจัดสรรงบประมาณเองโดยอิสระ ปัจจุบันมีอยู่หลายองค์กร เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาอิสลาม (IDB) ที่ญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย องค์กรการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมอิสลาม (ISESCO) ที่ราบัต โมร็อกโก สำนักข่าวอิสลามระหว่างประเทศ (IINA) ที่ญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย และองค์กรกระจายเสียงแห่งรัฐอิสลาม (IBU) ที่ญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย

11) สถาบันสมทบ (Affiliated Institutions) เป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ OIC และได้รับการรับรองจาก CFM โดยมีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณเอง นอกจากนี้สถาบันสมทบบังอาจได้รับสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ของ OIC ได้เช่นกัน ปัจจุบันมีหลายองค์กร เช่น สภาหอการค้าอิสลาม อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม (ICCIA) ที่การจี ปากีสถาน ที่ประชุมเศรษฐกิจอิสลามโลก (WIEF) ที่กัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย องค์กรแห่งนครและนครหลวงอิสลาม (OICC) ที่ญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย สหพันธ์การแข่งขันกีฬาเพื่อเอกภาพอิสลาม (ISSF) ที่ริยาด (ริยาฎ) ซาอุดีอาระเบีย คณะกรรมการอิสลามเสี้ยววงเดือนแดงสากล (ICIC) ที่เบงกาซี ลิเบีย สมาคมเจ้าของเรือเดินทะเลอิสลาม (ISA) ที่ญิดดะฮ์ (เมืองเจดดาห์) ซาอุดีอาระเบีย สหพันธ์โลกโรงเรียนอาหรับ-อิสลามนานาชาติ (WFAIS) ที่โคโร อียิปต์ และมีสำนักงานสาขาที่ปากีสถาน และมาเลเซีย ที่ประชุมเยาวชนอิสลามเพื่อการสานเสวนาและความร่วมมือ (ICYF-DC) ที่อิสตันบูล ตุรกี คณะมนตรีใหญ่สำหรับธนาคารและสถาบันการเงินอิสลาม (CIBAFI) ที่มานามา บาห์เรน และสถาบันมาตรฐานและมาตรวิทยาสำหรับประเทศอิสลาม (SMIIC) ที่อิสตันบูล ตุรกี ซึ่งสร้างและให้การรับรองมาตรฐานฮาลาลแก่ประเทศอิสลาม

การดำเนินการที่ผ่านมาของ OIC ยังไม่ปรากฏให้เห็นถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากนัก นอกจากการแสดงจุดยืนร่วมกันเพื่อพิทักษ์ปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิก รวมทั้งกระชับความร่วมมือในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนปกป้องสิทธิของชุมชนและชนกลุ่มน้อยมุสลิมในประเทศที่มีใช้สมาชิก OIC เฉพาะอย่างยิ่งการเป็นปากเสียงเมื่อมีวิกฤตการณ์ในโลกมุสลิมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แม้ไม่สามารถแก้ไขได้ทั้งหมดก็ตาม แต่ OIC มีความสำคัญในด้านการเมืองระหว่างประเทศ จากการที่มีสมาชิกถึง 57 ประเทศ หรือประมาณ 1 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมดของ UN และดูแลประชากรมุสลิมกว่า 1,600 ล้านคน จนกล่าวได้ว่าเป็นสหประชาชาติของโลกมุสลิม ด้วยเหตุนี้ หากประเทศใดต้องการที่จะได้รับเสียงสนับสนุนจากโลกมุสลิมในเวทีระหว่างประเทศ ก็คงไม่สามารถละเลยพลังอำนาจของ OIC ได้

นอกจากนี้ การที่สมาชิกส่วนใหญ่ของ OIC เป็นประเทศผู้ส่งออกทรัพยากรพลังงานที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบประมาณ 70% ของโลก และก๊าซธรรมชาติกว่า 50% ของโลก ทำให้สมาชิกหลายประเทศของ OIC เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศรอบอ่าวอาหรับ/อ่าวเปอร์เซีย มีศักยภาพทางเศรษฐกิจและมีอำนาจในการซื้อสูง ขณะเดียวกันก็มีความพยายามบูรณาการทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐสมาชิก OIC ซึ่งมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) รวมกันกว่า 10 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายใต้ “OIC-2025 Programme of Action” ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการ 10 ปี (ปี 2559-2568) ของ OIC ที่กำหนดเป้าหมายการเพิ่มปริมาณการค้าภายในกลุ่มประเทศสมาชิก OIC จากเมื่อปี 2558 เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 18.5% ของปริมาณการค้าโลก ให้เพิ่มขึ้นเป็น 25% ภายในปี 2568 เพื่อปูทางไปสู่การจัดตั้งเป็นตลาดร่วมอิสลามตามบทบัญญัติของกฎบัตร OIC

ความสัมพันธ์ไทย-OIC

กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย พยายามยกระดับปัญหาในพื้นที่เข้าสู่เวทีระดับโลก เฉพาะอย่างยิ่งการเข้าไปเคลื่อนไหวใน OIC ด้วยการผลักดันให้ที่ประชุม OIC พิจารณาปัญหามุสลิมในไทยและสนับสนุนการแยกตัวเป็นรัฐอิสระตั้งแต่ปี 2517 แต่ก็ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศมุสลิม

เนื่องจากไทยใช้วิธีเคลื่อนไหวผ่านประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิก OIC ในการยับยั้งความเคลื่อนไหวของกลุ่มดังกล่าวใน OIC และชี้แจงต่อที่ประชุม OIC แทน อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่รัฐบาลไทยแจ้งความประสงค์อย่างเป็นทางการที่จะเข้าเป็นสมาชิก OIC เมื่อ ก.พ.2541 และรณรงค์หาเสียงสนับสนุนอย่างแข็งขันก็ส่งผลให้ OIC มีฉันทามติรับไทยเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ตั้งแต่ 1 ต.ค.2541 และทำให้ไทยสามารถเข้าไปชี้แจงปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้โดยตรง

การเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ของ OIC เป็นโอกาสให้ไทยได้รับประโยชน์จากการที่ OIC เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการแสวงหาเสียงสนับสนุนทางการเมืองในเวทีโลกของไทย นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางให้ไทยสามารถขยายความร่วมมือกับ OIC และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับ OIC มากขึ้น เช่น ด้านเศรษฐกิจ อาทิ การที่สภาหอการค้าอิสลาม อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม (ICCIA) ซึ่งเป็นสถาบันสมทบของ OIC รับรองสมาคมนักธุรกิจและอุตสาหกรรมไทยมุสลิม (TTIA) ของไทยในฐานะผู้สังเกตการณ์ใน ICCIA และการลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่าง ICCIA กับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (OSMEP) ของไทยเมื่อปี 2550 เพื่อร่วมมือในการส่งเสริมธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะด้านอาหารและสินค้าฮาลาล อัญมณีและเครื่องประดับ และสินค้าแฟชั่น อาจทำให้ไทยขยายตลาดการค้าในโลกมุสลิมได้ ด้านสังคมและอื่น ๆ อาทิ ธนาคารเพื่อการพัฒนาอิสลาม (IDB) ซึ่งเป็นองค์กรชำนาญพิเศษของ OIC ให้เงินสนับสนุน และเงินกู้ในการสร้างโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามเอกชนในไทยหลายแห่ง รวมถึงให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนไทยมุสลิมศึกษาต่อภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง และการที่สถาบันมาตรฐานและมาตรวิทยาสำหรับประเทศอิสลาม (SMIIC) ซึ่งเป็นสถาบันสมทบของ OIC ให้การรับรองสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกของ SMIIC เมื่อปี 2559

อย่างไรก็ดี หลังเกิดเหตุปล้นปืนที่ค่ายกองพันทหารพัฒนา จ.นราธิวาส เมื่อ 4 ม.ค.2547 และตามมาด้วยกรณีการใช้กำลังปราบปรามกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในมัสญิดกรือเซะ จ.ปัตตานี และการใช้กำลังสลายผู้ชุมนุมหน้า สภ.อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ในปีเดียวกัน OIC สนใจสถานการณ์ในภาคใต้ของไทยมากขึ้น ขณะเดียวกันกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงก็พยายามเชื่อมโยงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้เป็นเรื่องความขัดแย้งทางศาสนา และอ้างความชอบธรรมเพื่อแบ่งแยกดินแดนเป็นรัฐปัตตานีโดยอาศัยพื้นฐานความแตกต่างทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และเชื้อชาติของประชาชนในพื้นที่

สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับ OIC มากขึ้น ด้วยการเชิญคณะผู้แทน OIC ที่มีนายชัยยิต กอเซ็ม อัลมัสรี ที่ปรึกษาของเลขาธิการ OIC เป็นหัวหน้าคณะเยือนไทยในลักษณะ Goodwill Mission ระหว่าง 2-13 มิ.ย.2548 เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่และรายงานให้ที่ประชุม ICFM (หรือเปลี่ยนชื่อเป็น CFM ในปัจจุบัน) ครั้งที่ 32 ที่ซานาเยเมน ระหว่าง 28-30 มิ.ย.2548 ทั้งนี้ ผลการเยือนดังกล่าวทำให้ OIC เข้าใจสถานการณ์ในไทยมากขึ้นพร้อมกับยอมรับว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ใช่ความขัดแย้งทางศาสนา ขณะที่ฝ่ายไทยชี้แจงว่า เหตุการณ์ที่มัสญิดกรือเซะ และ สภ.อ.ตากใบ เกิดจากความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ มิใช่นโยบายของรัฐที่ต้องการใช้ความรุนแรงต่อคนไทยมุสลิม ด้วยเหตุนี้ ที่ประชุม ICFM ครั้งที่ 32 จึงออกข้อมติว่าด้วยการพิทักษ์สิทธิของชุมชนและชนกลุ่มน้อยมุสลิมในประเทศที่มีใช้สมาชิก OIC ที่มีเนื้อหาหาพาดพิงถึงสถานการณ์ในภาคใต้ของไทย

เป็นครั้งแรก แต่ไม่มีเนื้อหาเชิงลบ โดยเป็นการรับทราบผลการเฝ้าระวังและมอบหมายให้เลขาธิการ OIC รายงานความคืบหน้าให้ ICFM ทราบในปีต่อ ๆ ไป

รัฐบาลไทยยังคงสานต่อความร่วมมือกับ OIC ด้วยการเชิญ ศ.ดร.เอกเมเลตติน อิทซานอกูลู เลขาธิการ OIC เยือนไทย ระหว่าง 30 เม.ย.-2 พ.ค.2550 และมีการออกคำแถลงข่าวร่วม (Joint Press Statement) ซึ่งมีสาระสำคัญระบุว่า OIC ยังคงกังวลต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในภาคใต้ของไทย และได้เรียกร้องให้ทางการไทย เร่งดำเนินการกระบวนการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่คนไทยมุสลิมในพื้นที่ รวมทั้ง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของตนภายในกรอบของรัฐธรรมนูญได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม OIC ยินดีที่รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะจัดการกับรากเหง้าของปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างจริงจัง โดยได้รับทราบถึงแผนงานของทางการไทยที่จะจัดวิชาอิสลามศึกษาไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ และอนุญาตให้ใช้บทบัญญัติของศาสนาอิสลามเป็นกฎหมาย (ชะรีอะฮ์) ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับกิจการในครอบครัว นอกจากนี้ ยังยินดีที่รัฐบาลไทยยืนยันจะนิรโทษกรรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุรุนแรงใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ และยกเลิกข้อกล่าวหาผู้ชุมนุมหน้า สภ.อ.ตากใบ ที่ถูกจับกุมเมื่อปี 2547 ตามคำเรียกร้อง ของเลขาธิการ OIC

เหตุรุนแรงที่ยังคงเกิดขึ้นอยู่เป็นระยะ รวมทั้งการที่มีกลุ่มแบ่งแยกดินแดนพบหารือกับเจ้าหน้าที่ ระดับสูงของสำนักเลขาธิการ OIC ทำให้สำนักเลขาธิการ OIC มีท่าทีโน้มเอียงไปในทางเห็นอกเห็นใจกลุ่มดังกล่าว มากขึ้น เห็นได้จากกรณีนายฮาซูดิง คาน (หรือ อูยู ยาฮิร ฟิกริ) ประธานกลุ่มพูโลเก่า ได้รับเชิญให้เข้าร่วมแสดง ความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในภาคใต้ของไทยต่อที่ประชุมระดับผู้เชี่ยวชาญของ OIC (Intergovernmental Group of Experts-IGGE) ที่ญิดตะฮ์ ซาอูดีอาหรับเมื่อ เม.ย.2552 นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการ OIC ยังจัดทำ ร่างข้อมติเกี่ยวกับสถานการณ์ของชุมชนมุสลิมในภาคใต้ของไทยเป็นการเฉพาะเพื่อเสนอให้ที่ประชุม CFM พิจารณามาตั้งแต่การประชุม CFM ครั้งที่ 35 ที่ยูกันดา เมื่อปี 2551 แต่การดำเนินการของไทยร่วมกับมิตร ประเทศก็ส่งผลให้ที่ประชุมมีมติเลื่อนการพิจารณาร่างข้อมติดังกล่าวออกไปทุกครั้ง

อย่างไรก็ดี การประชุม CFM ครั้งที่ 39 ที่จิบูตี เมื่อ พ.ย.2555 ข้อมติซึ่งมีข้อความที่ระบุให้เลื่อน (defer) การพิจารณาออกข้อมติว่าด้วยสถานการณ์ของมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยเป็นการเฉพาะ ถูกตัดออกไปอย่างสิ้นเชิงเป็นครั้งแรก และนับตั้งแต่การประชุม CFM ครั้งที่ 40 ที่กินี เมื่อ ธ.ค.2556 จนถึง การประชุม CFM ครั้งล่าสุดซึ่งเป็นครั้งที่ 47 ที่เมืองนีอาเม สาธารณรัฐไนเจอร์ ระหว่าง 27-28 พ.ย.2563 มีการรับรองข้อมติเกี่ยวกับสถานการณ์ของชุมชนมุสลิมในภาคใต้ของไทย แต่ไม่มีเนื้อหาเชิงลบต่อไทยมากนัก อีกทั้งไม่ปรากฏข้อความในลักษณะข่มขู่ว่าจะกลับไปพิจารณาเกี่ยวกับการออกข้อมติว่าด้วยสถานการณ์ ของชุมชนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยเป็นการเฉพาะอีกเช่นกัน ส่วนการประชุม CFM ครั้งที่ 48 ประจำปี 2564 ซึ่งปกติสถานเป็นเจ้าภาพ ถูกเลื่อนออกไปเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรค COVID-19 คาดว่าจะจัดการประชุมได้ในช่วงต้นปี 2565

นายฮุเซน อิบรอฮีม ฏอฮา
(Hissein Brahim Taha)

ตำแหน่ง	เลขาธิการองค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC)
เกิด	1 พ.ย.2494 (อายุ 71 ปี/ปี 2565) ที่เมือง Abeche ชาด
ศาสนา	อิสลาม (ซุนนี)
ภาษา	ฝรั่งเศส อาหรับ และอังกฤษ
สถานภาพทางครอบครัว	สมรสแล้ว มีบุตร 6 คน
การศึกษา	
ปี 2515	- ประกาศนียบัตรนานาชาติ หลักสูตร International Baccalaureate
ปี 2521	- อนุปริญญา สถาบัน Languages and Oriental Civilization ในปารีส ฝรั่งเศส
ประวัติการทำงาน	
ปี 2524-ปี 2525	- หัวหน้าแผนกยุโรปและอเมริกา ฝ่ายเศรษฐกิจและการต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศชาด
ปี 2533-ปี 2534	- หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี (Chief of Staff) กระทรวงการต่างประเทศชาด
ปี 2534-ปี 2544	- ตำแหน่ง Chief advisor สอท.ชาด ประจำซาอุดีอาระเบีย
ปี 2554-ปี 2549	- ออท.ชาด ประจำไต้หวัน
ปี 2550-ปี 2560	- ออท.ชาด ประจำฝรั่งเศส สเปน โปรตุเกส กรีซ และวาติกัน
ปี 2560	- รมว.กระทรวงการต่างประเทศชาด
ปี 2561	- ที่ปรึกษาด้านการทูตประธานาธิบดีชาด
ปี 2562-ปี 2563	- รัฐมนตรีและรองเลขาธิการประธานาธิบดีชาด

- ปี 2563 - ตำแหน่ง Dignitary Ambassador ของชาติ
- 28 พ.ย.2563 - ที่ประชุม CFM ครั้งที่ 47 ของ OIC ที่ไนเจอร์ มีฉันทมติเลือก นายภูอฮา ให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ OIC คนใหม่แทน ดร.ยูซุฟ อัล อุซัยมิน ซึ่งจะหมดวาระการดำรงตำแหน่งใน พ.ย.2564
- 17 พ.ย.2564-ปัจจุบัน - ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ OIC คนที่ 12 อย่างเป็นทางการ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญรางวัล

- Knight of the national Order Merit ของชาติ
- Officer of the Legion of Honor ของฝรั่งเศส
- Honorific ambassador of Republic ของชาติ

ข้อมูลอื่น ๆ ที่น่าสนใจ

- ก่อนหน้านี้มีการคาดการณ์ว่า ดร. อุซัยมิน เลขาธิการ OIC คนเดิม ซึ่งเป็นชาวซาอุดีอาระเบีย จะได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งต่ออีกวาระ แต่ปรากฏว่ารัฐบาลซาอุดีอาระเบียซึ่งมีอิทธิพลและบทบาทนำใน OIC ตัดสินใจไม่เสนอชื่อ ดร. อุซัยมิน และเปิดทางให้กลุ่มประเทศแอฟริกามีโอกาสเสนอชื่อบุคคลเพื่อให้ที่ประชุม CFM ลงมติเลือกให้ขึ้นดำรงตำแหน่งเลขาธิการ OIC คนใหม่ โดยกลุ่มประเทศแอฟริกาเสนอชื่อ นาย ภูอฮา อดีต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศชาติ เพียงชื่อเดียวและได้รับเลือกจากที่ประชุม CFM ครั้งที่ 47 ด้วยฉันทมติ
